

Методичні рекомендації для батьків «Недопущення булінгу в дитячих колективах»

Мало хто з батьків знає про булінг чи стикається з цим явищем в дитячому садку. Але ж де беруть витоки комплекс жертви або потреба агресії стосовно інших? Чому і як дитина дошкільного віку стає жертвою булінгу? Що означає цей термін, хто може спровокувати булінг в закладі дошкільної освіти (ЗДО) та як змінюється поведінка дитини?

Булінг (від англ. to bull — переслідувати) - свідомо агресивна поведінка однієї дитини або групи дітей стосовно іншої. Булінг у закладі дошкільної освіти може проявлятися як тиск: психологічний чи фізичний. Часто діти застосовують і фізичний, і психологічний тиск на жертву. Наприклад, образи, приниження, ігнорування, непоступливість, погрози, побиття під час ігор.

Хто провокує булінг в дитсадку? Булінг серед дітей старшого дошкільного віку в ЗДО можуть спровокувати дорослі. Діти старшого дошкільного віку одразу сприймають ставлення авторитетних дорослих до інших і беруть це ставлення за зразок.

Вони починають цькувати дитину чи дітей, якщо:

вихователь або помічник вихователя:

- зневажливо ставиться до дитини, яка часто плаче або невпевнена в собі
- ігнорує скаргу дитини на те, що її образили однолітки
- глузує із зовнішнього вигляду дитини
- образливо висловлюється про дитину чи її батьків
- проявляє огиду щодо фізичних або фізіологічних особливостей дитини;

батьки або члени сім'ї:

- б'ють та ображають дитину вдома
- принижують дитину у присутності інших дітей
- проявляють сліпу любов та виконують усі забаганки дитини
- ставляться до своєї дитини як до неповноцінної особистості, жаліють (неповна родина, дитина хвора або має відхилення в розвитку).

Як змінюється поведінка дитини під час булінгу в ЗДО?

Дитина-жертва булінгу поводить незвично. Якщо раніше вона охоче відвідувала дитячий садок, то тепер така дитина:

вдома:

- не хоче одягатися вранці
- шукає собі будь-яку справу вдома, аби не йти до дитячого садка
- просить батьків забрати її із дитячого садка раніше
- плаче, вигадує хворобу або в неї дійсно підвищується температура тіла, починають боліти голова, живіт

у дитячому садку:

- не контактує з однолітками у дворі
- грає наодинці в парку
- в дитячому садку:*
- не бере участь у сюжетно-рольових та рухливих іграх, спільній самостійній художній діяльності тощо
- усамітнюється при будь-якій нагоді
- часто губить свої іграшки або речі
- бруднить чи псує одяг
- грає поламаними іграшками
- відмовляється на користь іншої дитини від головної ролі в театралізації чи грі

– не має друзів у групі.

Чому діти стають жертвами булінгу?

Психологи визначають декілька основних причин:

Занижена самооцінка. Навіть якщо дитина виявляє її через нарцисизм (самозакоханість) надмірну відкритість, зверхність.

Домашня атмосфера. Дуже часто жертвами булінгу стають діти, яких дома принижують, знецінюють, ображають. Або є родини, де дитину звикли жаліти - нещасна, хвора, росте без батька... Дитячий садок — каталізатор домашніх проблем. Тож, якщо дитина звикла отримувати більше уваги до себе, поблажливості батьків, коли вона бідна й нещасна, то вона буде створювати навколо себе таку ж атмосферу і в ЗДО.

Атмосфера в групі. Бувають колективи, створені самостійно або руками педагога, в яких є дитина-агресор. Вона свідомо шукає слабшого, використовує його як грушу для биття, вирівнюючи свій психологічний стан.

Що робити батькам?

У першу чергу заспокойтесь, і тільки після цього починайте розмову з дитиною.

- Дайте відчуття, що Ви поруч, готові підтримати та допомогти, вислухати та захистити.

- Запевніть дитину, що Ви не звинувачуєте її у тому, що відбувається, і вона може говорити відверто.

- Пам'ятайте, що дитині може бути неприємно говорити на цю тему, вона вразлива у цей момент. Будьте терплячими та делікатними.

- Спробуйте з'ясувати все, що зможете, проте не повторюйте ті ж самі запитання по декілька разів, допитуючись.

- Запропонуйте подумати, які дії допоможуть дитині почуватися у більшій безпеці зараз (наприклад, побути певний час ближче до дорослих і не відвідувати поки що ЗДО тощо).

- Розкажіть дитині, що немає нічого поганого у тому, щоб повідомити про агресивну поведінку дорослим (педагогам чи батькам).

- Спитайте, яка саме ваша допомога буде корисна дитині, вислухайте уважно. Можливо Ви запропонуєте свій варіант. Це допоможе розробити спільну стратегію змін.

- Пам'ятайте, що ситуації фізичного насилля потребують негайного втручання з боку батьків та спілкування з педагогом закладу.

- Спільно з дитиною шукайте нові способи реагування на ситуацію булінгу.

- Важливо усвідомити, чому саме дитина потрапила у ситуацію булінгу.

Рекомендуємо з цим звернутися до дитячого психолога.

- Підтримайте свою дитину у налагодженні дружніх стосунків з однолітками.

- Поясніть дитині, що зміни будуть відбуватися поступово, проте весь цей час вона може розраховувати на вашу підтримку.